

Zbiór Orzeczeń

Sprawy połączone C-29/13 i C-30/13

Głobył Trans Łódzistik OOD przeciwko Naczalník na Mitnica Stoliczna

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Administratiwen syd Sofia-grad)

Odesłanie prejudycjalne — Wspólnotowy kodeks celny — Artykuły 243 i 245 — Rozporządzenie (EWG) nr 2454/93 — Artykuł 181a — Decyzja zaskarżalna — Dopuszczalność skargi do sądu bez wcześniejszego wniesienia odwołania w trybie administracyjnym — Zasada przestrzegania prawa do obrony

Streszczenie – wyrok Trybunału (pierwsza izba) z dnia 13 marca 2014 r.

1. *Unia celna — Stosowanie przepisów celnych — Prawo do wniesienia skargi — Postępowanie odwoławcze od decyzji organów celnych — Akt zaskarżalny — Decyzja mająca na celu sprostowanie wartości celnej towarów, wiążąca się z powiadomieniem zgłaszającego o powstaniu zobowiązania do zapłaty dodatkowej kwoty podatku od wartości dodanej — Włączenie — Przepisy krajowe przewidujące dwa odrębne środki zaskarżenia w celu podważenia decyzji organów celnych — Dopuszczalność — Przesłanka — Poszanowanie zasad równoważności i skuteczności*

[rozporządzenie Rady nr 2913/92, art. 30 ust. 2 lit. b), art. 243, 245]

2. *Unia celna — Stosowanie przepisów celnych — Prawo do wniesienia skargi — Postępowanie odwoławcze od decyzji organów celnych — Skarga do organu sądowego uzależniona lub nie od wcześniejszego odwołania do organu celnego — Stosowanie prawa krajowego*

(rozporządzenie Rady nr 2913/92, art. 243; rozporządzenie Komisji 2454/93, art. 181a ust. 2)

3. *Unia celna — Stosowanie przepisów celnych — Prawo do wniesienia skargi — Postępowanie odwoławcze od decyzji organów celnych — Decyzja przyjęta na podstawie art. 181a ust. 2 rozporządzenia nr 2454/93 — Decyzja, którą należy traktować jako ostateczną*

(rozporządzenie Komisji nr 2454/93, art. 181a ust. 2)

4. *Unia celna — Stosowanie przepisów celnych — Prawo do wniesienia skargi — Postępowanie odwoławcze od decyzji organów celnych — Decyzja przyjęta z naruszeniem zasady poszanowania prawa do obrony — Właściwość sądu krajowego do rozpatrzenia skargi wniesionej na decyzję lub do przekazania sprawy do rozpoznania właściwemu organowi administracyjnemu*

(rozporządzenie Rady nr 2913/92, art. 245; rozporządzenie Komisji 2454/93, art. 181a ust. 2)

1. Po pierwsze, decyzja, która ma na celu sprostowanie, na podstawie art. 30 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny, zmienionego rozporządzeniem nr 82/97, wartości celnej towarów i która wiąże się z powiadomieniem zgłaszającego o powstaniu zobowiązania do zapłaty dodatkowej kwoty podatku od wartości dodanej, stanowi akt zaskarżalny w rozumieniu art. 243 kodeksu celnego. Po drugie, w świetle ogólnych zasad dotyczących przestrzegania prawa do obrony i powagi rzeczy osądzonej, art. 245 kodeksu celnego nie sprzeciwia się przepisom krajowym, które przewidują dwa odrębne środki zaskarżenia w celu podważenia decyzji wydanych przez organy celne, ponieważ przepisy te nie naruszają ani zasady równoważności, ani zasady skuteczności.

W odniesieniu do kwestii, czy decyzja stanowi akt zaskarżalny, z art. 243 ust. 1 w związku z art. 243 ust. 4 pkt 5 tego kodeksu wynika, że każda osoba ma prawo zaskarżyć każdą decyzję organów celnych w zakresie stosowania przepisów prawa celnego, która dotyczy bezpośrednio i indywidualnie tej osoby. Poza tym z art. 6 ust. 3 kodeksu celnego wynika, że decyzje dotyczące stosowania przepisów prawa celnego, które mają konsekwencje niekorzystne dla osób, których dotyczą, muszą zawierać wzmiankę o możliwości zaskarżenia przewidzianej we wspomnianym art. 243.

W odniesieniu do przepisów krajowych, które przewidują dwa odrębne środki zaskarżenia w celu podważenia decyzji wydanych przez organy celne, należy przypomnieć, że na mocy art. 245 kodeksu celnego przepisy dotyczące stosowania postępowania odwoławczego są określane przez państwa członkowskie.

Ponadto w braku uregulowań unijnych w danej dziedzinie do wewnętrznego porządku prawnego każdego państwa członkowskiego należy wyznaczenie właściwych sądów oraz uregulowanie trybów wnoszenia do nich skarg, mających zapewnić ochronę praw jednostek wynikających z prawa Unii w taki sposób, aby, po pierwsze, zasady te nie były mniej korzystne od zasad dotyczących podobnych środków w prawie krajowym (zasada równoważności), a po drugie, aby nie czyniły one wykonywania praw przyznanych przez wspólnotowy porządek prawny praktycznie niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym (zasada skuteczności).

(por. pkt 27, 30, 32, 33, 40; pkt 1 sentencji)

2. Artykuł 243 rozporządzenia nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny, zmienionego rozporządzeniem nr 82/97, nie uzależnia dopuszczalności skargi do sądu na decyzje wydane na podstawie art. 181a ust. 2 rozporządzenia nr 2454/93 ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny, zmienionego rozporządzeniem nr 3254/94, od wcześniejszego wykorzystania dostępnych administracyjnych środków zaskarżenia tych decyzji.

Na mocy art. 243 ust. 2 kodeksu celnego decyzję zaskarżyć można w pierwszej instancji – do organów celnych wyznaczonych przez państwa członkowskie, a w drugiej instancji – do niezależnej instytucji, którą może być organ wymiaru sprawiedliwości. Z brzmienia tego przepisu nie wynika, że odwołanie do organu celnego stanowi obowiązkowy etap przed wniesieniem skargi do niezależnej instytucji. Artykuł 243 tego kodeksu należy interpretować w ten sposób, że przepisy krajowe określają, czy podmioty gospodarcze powinny najpierw złożyć odwołanie do organu celnego, czy też mogą bezpośrednio wnieść skargę do niezależnego organu sądowego.

(por. pkt 42–45; pkt 2 sentencji)

3. Artykuł 181a ust. 2 rozporządzenia nr 2454/93 ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny, zmienionego rozporządzeniem nr 3254/94, należy interpretować w ten sposób, że decyzja wydana na podstawie tego artykułu powinna

być uznana za ostateczną i może być przedmiotem bezpośredniej skargi do niezależnego organu sądowego, nawet w przypadku gdy została wydana z naruszeniem prawa zainteresowanego do bycia wysłuchanym oraz do złożenia sprzeciwu.

Wspomniany artykuł przewiduje, że jeżeli wątpliwości organów celnych co do określenia wartości celnej towarów pozostają, organy te przed podjęciem ostatecznej decyzji powiadamiają daną osobę o powodach tych wątpliwości i zapewniają jej odpowiednią możliwość udzielenia odpowiedzi. Ostateczna decyzja wraz z uzasadnieniem przekazywana jest zainteresowanemu na piśmie. Jakkolwiek artykuł ten przewiduje obowiązek powiadomienia danej osoby przez organy celne, przed wydaniem ostatecznej decyzji, o powodach wspomnianych wątpliwości i zapewnienia jej odpowiedniej możliwości udzielenia wyjaśnień, to naruszenie tego obowiązku przez organy celne nie może jednak mieć wpływu na ostateczny charakter decyzji ani na zakwalifikowanie jako decyzji aktu wydanego na mocy art. 181a ust. 2.

W istocie akt ten, wydany przez organy celne, wywiera w każdym razie skutki wobec jego adresata, ponieważ prowadzi do określenia nowej wartości celnej towarów i tym samym stanowi decyzję w rozumieniu art. 4 pkt 5 rozporządzenia nr 2913/92. Natomiast naruszenie prawa danej osoby do bycia wysłuchanym stanowi uchybienie prowadzące do niezgodności decyzji z prawem i może być przedmiotem bezpośredniej skargi do niezależnego organu sądowego.

(por. pkt 47–50; pkt 3 sentencji)

4. W przypadku naruszenia prawa zainteresowanego do bycia wysłuchanym i do złożenia sprzeciwu przewidzianego w art. 181a ust. 2 rozporządzenia nr 2454/93 ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny, zmienionego rozporządzeniem nr 3254/94, do sądu krajowego należy określenie, w świetle szczególnych okoliczności zawisłego przez nim sporu i z uwzględnieniem zasady równoważności i skuteczności, czy w przypadku gdy należy stwierdzić nieważność decyzji, która została wydana z naruszeniem zasady dotyczącej przestrzegania prawa do obrony, sąd ów jest zobowiązany do rozpatrzenia skargi wniesionej na tę decyzję, czy też może przekazać sprawę do rozpoznania właściwemu organowi administracyjnemu.

W istocie przestrzeganie prawa do obrony stanowi ogólną zasadę prawa Unii, która powinna być stosowana wówczas, gdy organ administracyjny ma podjąć w stosunku do danej osoby decyzję, która wiąże się z niekorzystnymi dla niej skutkami. Zgodnie z tą zasadą, przypomnianą wyraźnie w art. 181a ust. 2 owego rozporządzenia, adresaci decyzji, która w sposób odczuwalny oddziałuje na ich interesy, powinni być w stanie skutecznie przedstawić swoje stanowisko odnośnie do elementów, na których organ administracyjny zamierza oprzeć swoją decyzję.

(por. pkt 57, 61; pkt 4 sentencji)